

Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“ br. 116/99., 109/00. – vjerodostojno tumačenje, 53/03., 167/03. – odluka o nedavanju vjerodostojnog tumačenja, 44/06. – Zakon o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske, 19/07., 20/09. – vjerodostojno tumačenje, 145/10., 24/11. – Zakon o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe i 93/11. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

AMANDMAN

Iza članka 21. Zakona dodaje se članak 21.a koji glasi:

„Članak 21.a

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od 6 mjeseci i to ako se u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje.

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe za koje u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora nisu protekli rokovi rehabilitacije prema posebnom zakonu, a koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za:

1. kaznena djela iz Glave IX. Kaznenog zakona („Narodne novine“ br. 125/11. i 144/12.) protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva:

- genocid, zločin agresije, zločin protiv čovječnosti, ratni zločin, terorizam, terorističko udruženje, mučenje, ropstvo.

2. kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona („Narodne novine“ br. 125/11. i 144/12.) protiv života i tijela: teško ubojstvo.

3. kaznena djela iz Glave XXVIII. Kaznenog zakona („Narodne novine“ br. 125/11. i 144/12.) protiv službene dužnosti: zloupotrebe položaja i ovlasti.

Obrazloženje

Uvodi se zabrana kandidiranja pravomoćno osuđenim osobama za kaznena djela iz Glave IX. i Glave XXIV. Kaznenog zakona.

Iako sadržaj pasivnog biračkog prava uključuje pravo građanina da, pod jednakim uvjetima i bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi i u bilo kojem obliku, ima pravo da bude biran odnosno da bude kandidat na izborima, zakonski je moguće propisati ograničenje pasivnog biračkog prava osobe koja je pravomoćno osuđena za kazneno djelo, sve do trenutka rehabilitacije. Osoba koja je pravomoćno osuđena za kazneno djelo, koje se međunarodnim pravom smatra najtežim oblikom delikta za koji ne postoji zastara, ne može biti simbol političkog govora niti biti u funkciji najvažnijeg koraka demokratskog procesa, onog izbornog.

Ustavni je sud u svom mišljenju iz 2011. U-VII-5293/2011 između ostalog naveo: „Izborni postupci uvijek su najvažniji test privrženosti istinskoj političkoj demokraciji koja je utjelovljena u Ustavu Republike Hrvatske. Riječ je o integriranom sustavu za zaštitu ljudskog dostojanstva u kojemu ključnu ulogu imaju demokracija i vladavina prava. Logika izbornog procesa mora biti istovjetna toj ustavnoj logici. Ona mora voditi sva nadležna tijela u pronalaženju puta do pojedinačnih rješenja u svakom konkretnom slučaju.“

Što se tiče komparativne prakse, pravo glasa, i aktivno i pasivno, osobama osuđenima na zatvor, bez obzira na vrstu i težinu zločina koji su počinili sve dok ne izdrže dosuđenu zatvorsku kaznu, ograničeno je u Velikoj Britaniji, Luksemburgu, Češkoj, Mađarskoj, Estoniji, Bugarskoj, Rumunjskoj, Armeniji i Rusiji. Dodatno, u osam europskih država, među kojima su Francuska i Njemačka, nema opće zabrane prava glasa za sve zatvorenike premda sudac uz zatvorsku kaznu može kao dodatnu sankciju kažnjenima za najteže oblike zločina, odrediti i zabranu aktivnog i pasivnog biračkog prava.